

у містах. – К.: ВПОЛ, 1994. – 136 с.

4. Драпіковський І., Іванова І.Б., «Найбільш ефективне використання землі як критерій прийняття містобудівних рішень». Конструктивна географія: становлення, сучасні досягнення та перспективи розвитку // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 28-29 квітня 2006 рік, збірник тез і доповідей. – К., 2006. – С. 79-82.

5. Іванова А.К. Эффективность использования городских территорий. – М.: Стройиздат, 1984. – 116 с.

6. Ключниченко Є.Є., Економіка реконструкції житлової забудови. – К: Будівельник, 1973. – 124 с.

7. Конторович І.Я., Ривкин А.Б. Рациональное использование территории городов, – М.: Стройиздат, 1986. – 126 с.

8. Молчанов В.М. Теоретические основы проектирования жилых зданий / В.М. Молчанов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. – 235с.

9. Осітнянко А.П., Сушко С.В. Врахування містобудівних факторів та обмежень при розроб-

ці інвестиційних проектів реконструкції житлових будинків // Містобудування та територіальне планування. – Вип. 10. – К.: КНУБА, 2001. – С. 108–237.

10. Плешкановська А.М. Функціонально-планувальна оптимізація використання міських територій. – К.: Інститут урбаністики, 2005. – 190 с.

11. Токарев А.Г. Система композиционных приемов как средство организации городского пространства в творчестве М.Н. Кандрачева / А.Г. Токарев // Труды РГААИ. – Вып. 1. – 2001. – С.70-75.

12. Лященко А.А., Боев С.А., Ціпенко О.В. Практика застосування та шляхи удосконалення методичних підходів щодо нормативної грошової оцінки земель населених пунктів // Містобудування та територіальне планування. – К.: КНУБА, 2002. – Вип. 12. – С. 69 – 79.

13. Федяева Н.А. Многофункциональные жилые комплексы / Н.А. Федяева. – М.: МАРХИ, 1981. – 127 с.

Анастасія Орлова

Социальная и экономическая составляющая эффективности использования территории при застройке микрорайона современного города

В статье освещается история развития городов Украины. Раскрывается понятие эффективности использования территории и дан обзор научных исследований по данной проблеме. Анализируются такие понятия как градостроительный, социальный и экономический эффекты при застройке микрорайона.

Ключевые слова: город, микрорайон, эффективность, интенсивность, жилищная застройка, социальный эффект, экономический эффект.

Anastasiia Orlova

Social and economic component of effective territory use by microdistrict modern city building

The article highlights the history of cities in Ukraine. It reveals the concept of efficient use of the territory and a review of research on this issue. The urban planning, social and economic effects was analyzed in the article.

Key words: city, microdistrict, efficiency, intensity, residential area, social impact, economic impact.

УДК 92(477)

Олег Бажан (м. Київ)

КРАЄЗНАВЧА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ (ДО 50-РІЧЧЯ УХВАЛЕННЯ ПОСТАНОВИ ЦК КПУ «ПРО ВИДАННЯ «ІСТОРІЇ МІСТ І СІЛ УКРАЇНСЬКОЇ РСР»)

На основі архівних джерел відтворено етапи підготовки видавничого проекту «Історія міст і сіл УРСР» в 1960-1970-х роках.

Ключові слова: краєзнавчий рух, П. Шелест, П. Тронько, Інститут історії АН УРСР.

П'ятдесятирічна хронологічна відстань, з часу прийняття постанови ЦК КПУ за № 16/18-3 «Про видання «Історії міст і сіл Української РСР»

(29 травня 1962 року) посилює інтерес сучасних дослідників рідного краю до процесу творення унікальної краєзнавчої енциклопедії – 26-ти

томного літопису населених пунктів України. Як стверджує історик Валентина Бездрабко, промодератором проекту написання фундаментальної колективної праці виступило Архівне управління при Раді міністрів УРСР. У доповідній записці начальника Архівного управління при РМ УРСР С.Пількевича на адресу ЦК КПУ від 31 січня 1962 року йшлося про наукове і практичне значення підготовки «біографій» усіх наявних в Україні міст і сіл, структуру багатотомного видання, а також принципи організації роботи над проектом [1].

Результатом спільних нарад архівістів з вченими провідних науково-дослідних установ республіки, присвячених написанню довідника про населені пункти, стало спільне звернення Архівного управління при РМ УРСР, Інституту історії партії ЦК КПУ та Інститутів історії, економіки мовознавства АН УРСР до ЦК КПУ з пропозицією підготувати і видати до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції працю «Історію міст і сіл Української РСР» в 26-ти томах (по окремому тому на кожну область).

Вивчивши аргументи поважних наукових інституцій, відділ науки і культури ЦК КПУ вирішив підтримати видання праці «Історія міст і сіл Української РСР». У доповідній записці на адресу ЦК КПУ, датованій 15 травня 1962 року, завідувач відділом науки і культури ЦК КПУ Юрій Кондуфор наполягав на прийнятті спеціальної партійної постанови, мотивуючи свою думку наступними аргументами: «Останнім часом у республіці широко розгорнулася краєзнавча робота. Готуються і видаються книги з історії міст і сіл, заводів і фабрик, колгоспів і радгоспів, створюються краєзнавчі заводські, колгоспні і шкільні музеї. Проте в усій цій роботі ще нема належної системи і організованості. Книжки з історії міст і сіл пишуться малокваліфікованими авторами на низькому рівні і тому не можуть задовольнити запити трудящих.

Видання праці «Історія міст і сіл Української РСР», в якій будуть відбиті величні соціалістичні перетворення, що відбулися в республіці за роки Радянської влади, узагальнюватиметься досвід соціалістичного і комуністичного будівництва, на конкретних матеріалах висвітлюватимуться досягнення наших міст і сіл, в значній мірі усуне цей недолік.

Кожний том праці матиме історико-географічний вступ, короткі енциклопедичного характеру довідки про всі населені пункти області. На конкретному матеріалі висвітлюватимуться соціалістичні перетворення, які сталися в області, районі, місті й селі за роки Радянської влади; подаватиметься матеріал про передових людей об-

ласті – громадсько-політичних діячів, вчених, письменників, Героїв Радянського Союзу і Героїв Соціалістичної Праці, Заслужених вчителів, лікарів, артистів, новаторів виробництва, членів бригад і ударників комуністичної праці.

До підготовки цього видання передбачається залучити кращі сили науковців дослідних інститутів, архівів, музеїв викладачів вищих і середніх учбових закладів, партійного, радянського і профспілкового активу.

З метою чіткої організації цієї великої і важливої роботи відділ науки і культури ЦК КП України вважає необхідним: створити головну редакційну колегію, яка здійснюватиме загальне і науково-методичне керівництво підготовкою та виданням «Історії міст і сіл Української РСР»; в кожній області створити редакційну колегію по підготовці тома, присвяченого даній області; поточне організаційно-методичне керівництво підготовкою та виданням цієї праці покласти на Архівне управління при Раді Міністрів УРСР, Вченій Раді Інституту історії партії ЦК КП України та Інституту історії, економіки і мовознавства АН УРСР «[2].

Через два тижні, 29 травня 1962 року партійний аеропаг у складі М. Підгорного, В. Іващенко, Д. Коротченка, А. Скаби, П. Шелеста ухвалив постанову ЦК КПУ № 16 / 18-3 «Про видання «Історії міст і сіл Української РСР» такого змісту: «З метою висвітлення величних соціалістичних перетворень, які сталися за роки Радянської влади в містах і селах Української РСР, ЦК КП України постановляє:

1. Погодитись з пропозицією Архівного управління при Раді Міністрів УРСР, Інституту історії партії ЦК КП України – філіалу Інституту максимизму-ленінізму при ЦК КПКР, та Інститутів історії, економіки і мовознавства АН УРСР про підготовку і видання до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції праці «Історія міст і сіл Української РСР».

2. Для керівництва підготовкою цього видання створити Головну редакційну колегію в такому складі: Тронько П.Т. /голова/, Пількевич С.Д. /заступник голови/, Касименко О.К. /заступник голови/, Цілуйко К.К., Бутич І.Л., Головач І.К., Захарук Ю.М., Ковалевський Б.П., Кочубей А.Д., Несторенко О.О., Нижник В.Є., Слабеев І.С., Юрченко О.Т.

3. Доручити обкомам КП України створити редакційні колегії для керівництва підготовкою окремого тома по своїй області.

4. Включити працю «Історія міст і сіл Української РСР» до перспективних планів облас-

них видавництв, а також до планів наукової роботи Архівного управління при Раді Міністрів УРСР, Інституту історії партії ЦК КП України, інститутів суспільних наук АН УРСР та вузів республіки.

5. Зобов'язати обкоми, міськкоми і райкоми КП України всіляко сприяти підготовці «Історія міст і сіл Української РСР», залучивши до цієї роботи кращі наукові сили областей, міст і районів.

6. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на відділ науки і культури та відділ пропаганди і агітації ЦК КП України»[3].

Підготовкою багатотомного літопису міст і сіл України, окрім визначених політбюро ЦК КПУ структур (Головної редколегії, партійних ідеологічних підрозділів, установ Академії наук УРСР, Головної редакції Української Радянської енциклопедії), активно переймався секретар ЦК КПУ, а з 3 липня 1963 року перший секретар ЦК Компартії України Петро Шелест. У ході інтерв'ю журналу «Київ» (квітень 1989 р.) на запитання журналіста: «... чи правда, що Ви були одним із натхненників створення унікальної краєзнавчої енциклопедії України-двадцятишеститомної історії міст і сіл? І чому Вас, першого секретаря ЦК партії зацікавило краєзнавство?», Петро Шелест зізнався: «Справді, я чимало займався проблемами цього видання... Захопився я краєзнавством, чи ні, не знаю. Річ у тім, що ідея такої величезної всенародної енциклопедії народилася в мене давно (хоча, може, згадувати про це й нескромно) і, можна сказати, випадково. Я тоді працював ще першим секретарем Київського обкому партії. Якось довелося заночувати в одному селі – машина загрузла у болоті. І там у одного діда я знайшов велику дореволюційну ще книгу – докладний опис села, його історію, зроблений мудрим дяконом. Ось він описує село – таке-то воно було, так будувалося, стільки-то душ і окремих родин у ньому живе, скільки церков і стільки прихожан у кожній, хто тримає шинок і хто родом із козаків, хто чим займається – той пасічник, той швець, той шорник, той ремісник, той кравець, а той просто п'яниця, і нічого не вмє. А потім, уже значно коротше, пише дяк про всі навколишні села. Отака чудова книга була створена, і я подумав: чорт забирай, дяк зумів написати, а ми? У же скільки років минуло, як дяк помер, а книга живе, і я її із захопленням читаю – це ж пам'ять народу! Ні думаю, за будь-яких обставин, та ми повинні таку працю створити – і не про одне село, а про багато. Тож почали розгортати справу – організували громадські редакції в областях, у районах, запросили на допомогу місцеву сільську інтелігенцію, просто старих людей,

у містах було більше фахівців – піднялася чиста і добра хвиля народного ентузіазму, яка розбудила краєзнавчий рух, зробила його рухом масовим. Почалася велика і дуже копітка робота. А потім неодноразово проводив спеціальні наради, де слухали краєзнавчі проблеми. На засіданні Політбюро ЦК Компартії України приймали й спеціальне рішення про підтримку цієї справи – ухвалили постанову «Про створення багатотомної «Історії міст і сіл Української РСР». Саме тоді доручили всю практичну роботу Троньку і редакції Української Радянської Енциклопедії на чолі з Миколою Бажаном, ще підключили на допомогу Інститут історії АН УРСР, суспільствознавців вузів. Дехто спочатку відбрикувався: як же, він – фахівець по світових проблемах, а тут історія якогось села чи хутора. Але абсолютна більшість працювала з душею – і от результат: стоять на полиці двадцять шість фундаментальних томів. Пишаюсь, що в них краплина і моєї праці» [4].

Підтвердженням того, як уболівав перший секретар ЦК КПУ за видання «Історія міст і сіл УРСР» є щоденникова сторінка П. Шелеста від 25 січня 1964 року: «Провів нараду із завідуючими відділами ЦК Шевелем і Кондуфором, розглядав питання про зустріч в ЦК КПУ з активом творчої інтелігенції. До деталей обговорили організацію видання історії міст і сіл республіки. Це велика справа, яка залишиться на віки в історії України. Були і противники цієї потрібної справи, і перш за все неук І. Грушецький» [5].

На першому етапі (1962-1964 рр.) підготовки науково-популярної праці на громадських засадах, головна увага кураторів видавничого проєкту була зосереджена на формуванні редколегій всіх томів і комісій у містах, райцентрах республіки та великих селах, підборі авторів, налагодженні тісної співпраці Головної редколегії з академічними інституціями, архівними установами, начальними закладами.

Бібліотечно-бібліографічне забезпечення підготовки 26-ти томного енциклопедичного видання взяла на себе Державна історична бібліотека Української РСР. Фахівцями бібліотеки були розроблені інструктивно-методичні матеріали зі створення джерельної бази для авторських колективів у всіх регіонах країни. «Зведена картотека матеріалів з історії міст і сіл України» на 1964 рік налічувала понад 100 тисяч назв історичної, економічної, географічної та іншої корисної літератури.

Упродовж 1962-1964-х років значну допомогу авторам у збиранні матеріалів до нарисів надавало Архівне управління при Раді міністрів

УРСР. Співробітниками центральних і обласних архівів за короткий період часу було виявлено з історії окремих населених пунктів понад 200 тисяч документів, до яких складені відповідні картотеки. Республіканська конференція істориків-архівістів (1-2 листопада 1963 р., м. Київ), куцкові наради архівістів у Львові, Кам'янці-Подільському, Полтаві, Херсоні, Києві, Харкові (1962–1967 рр.) виступили своєрідними дискусійними майданчиками з обговорення методики написання, структури, обсягу красназвочної енциклопедії.

З ініціативи Архівного управління при РМ УРСР в масштабах республіки було проведено збір кількісної інформації про населені пункти України за критеріями: місто, селище міського типу, робітниче селище, хутір, залізнична станція. Накопичена база даних давала можливість Головній редколегії осягнути реальні масштаби та визначити орієнтовні часові рамки роботи над проектом. Стало очевидним, що вмістити розлогі нариси на основі підготовлених анкет-довідок про населені пункти у 26- томній серії книг вкрай важко. За таких обставин секретар ЦК КПУ з ідеології А. Скаба та члени Головної редколегії П. Тронько та О. Касименко 1 лютого 1964 року звернулися до ЦК КПУ з пропозиціями щодо підготовки видання «Історії міст і сіл Української РСР». У доповідній записці «Про хід виконання постанови ЦК КП України від 29 травня 1962 р. «Про видання історії міст і сіл Української РСР» відповідальні за видавничий проект функціонери інформували ЦК КПУ про завершення процесу формування обласних редакційних колегій, міських та районних комісій, в окремих населених пунктах авторських груп, залучення до роботи відповідних міністерств, відомств і установ (міністерства вищої і середньої спеціальної освіти, культури і освіти), близько 100 тисяч осіб з числа вчителів-істориків, працівників культурно-освітніх установ, викладачів вищих і спеціальних середніх учбових закладів, партійно-радянського активу і любителів-красназвочців. Разом з тим А. Скаба, П. Тронько та О. Касименко вважали за доцільне внести деякі зміни в структуру кожного тому. Із загальної кількості 34572 населених пунктів УРСР на сторінках видання пропонувалося розмістити нариси, які переповідали історію приблизно 2220-2500 міст і сіл України, в тому числі про всі 363 міста республіканського, обласного і районного підпорядкування і вибірково (до 1900-2200 нарисів) про селища міського типу, робітничі селища і села, які мають багату історію та культуру. Біографії інших населених пунктів

мали друкуватися у вигляді стислої довідки. На розгляд ЦК КПУ було запропоновано й графік підготовки томів. До 1 жовтня 1964 року передбачалося завершити редагування і друк томів по Київській, Харківській, Одеській, Полтавській, Вінницькій, Львівській та Закарпатській областях, а по всіх інших областях у 1965 році [6].

Постановою №П-58/9 від 5 лютого 1964 року ЦК КПУ схвалив часткову зміну структури кожного тому «Історії міст і сіл Української РСР». Визначення оптимального обсягу нарисів та довідок в кінцевому результаті ніяк не позначилися на загальній структурі видання (до 2800-3000 авторських аркушів). Передбачалося, що обсяг кожного тома разом з ілюстративним матеріалом не перевищуватиме 100 авторських аркушів. Кожен том унікальної серії мав відкриватися коротким вступним словом, після чого йтиме історико-економічний нарис про область, нарис про обласний центр та нариси про міста обласного підпорядкування. Далі пропонувалося в алфавітному порядку вміщувати нариси про населені пункти по районах даної області. Наступний блок мав стосуватися інформації про найвизначніші сільські пункти. Наприкінці тому читач мав ознайомитися з іменним та географічним покажчиками, переліком джерел та літератури».

Науково-методичне керівництво роботою всього багатотисячного колективу «Історії міст і сіл Української РСР» було покладене на Інститут історії АН УРСР. Видання 26 томів серії книг мала забезпечити Головна редколегія Української радянської енциклопедії. Для посилення роботи над видавничим проектом ЦК КПУ прийняв рішення ввести додатково до складу Головної редколегії «Історії міст і сіл Української РСР» М. Бажана (заст. голови), І. Білодіда (академіка, віце-президента АН УРСР), Ю. Кондуфора, С. Королівського (професора, завідувача кафедри історії СРСР Харківського держуніверситету), О. Кошика (кандидата історичних наук, завідувача кафедрою історії СРСР Київського держуніверситету), І. Назаренка (доктора філософських наук, директора Інституту історії партії ЦК КПУ), О. Парасунька (доктора історичних наук, завідувача відділом Інституту історії АН УРСР), В. Терлецького (кандидата історичних наук, вченого секретаря Головної редакції Української УРЕ), Ф. Шевченка (доктора історичних наук, редактора «Українського історичного журналу», увільнивши зі складу редколегії І. Бутича, І. Головача, Ю. Захарука, Б. Ковалевського, А. Кочубея, В. Нижника, О. Юрченка [7].

У процесі творення фундаментальної праці, яка не мала аналогів у світі, важлива роль відводилася обласним редколегіям. Саме члени обласних редакційних колегій мали відповідально підійти до встановлення оптимального переліку селищ міського типу на сторінках енциклопедичного видання; координації діяльності значного числа учасників видавничого проекту: наукових працівників архівів, музеїв, картографів, вчених-істориків, економістів, викладачів суспільних наук вузів, журналістів, письменників, любителів-краєзнавців; розробці детального графіку підготовки, укладання та редагування тому.

На прохання Головної редколегії Президія Академії наук у вересні 1963 року ухвалила постанову про створення в Інституті історії відділу історії міст і сіл з функціями науково-методичного центру. Від початку функціонування до кінця листопада 1967 року відділ історії міст і сіл УРСР Інституту історії АН УРСР очолював доктор історичних наук Онуфрій Арсенович Парасунько. У процесі написання робочих варіантів рукописів томів, підготовки до них ілюстрацій, який тривав з 1964 по 1967 роки, О. Парасунько разом зі своїми колегами по відділу надавав наукову, методичну допомогу редакційним колегіям, районним комісіям, а також індивідуальні консультації авторам, які не мали належної фахової підготовки з написання нарисів про міста і села України. Зі службовою характеристики на О. Парасунька, засвідченої підписами виконуючого обов'язки директора Інституту історії АН УРСР доктора історичних наук П. Гудзенка, секретаря партбюро Інституту історії АН УРСР А. Шлепакова, голови місцевого комітету Інституту історії АН УРСР Л. Лещенка довідуємося, що « ним розроблені основні науково-методичні документи по написанню історії міст і сіл, опубліковані «методичні вказівки», а також проспекти написання історико-економічних нарисів областей, характеристик районів та довідок про села – центри сільських рад, які повинні бути розміщені в томах кожної області... Крім того, тов. Парасунько О.А. опублікував в журналах ряд статей по методології та методиці написання нарисів та історії міст сіл. У результаті спільної роботи Відділу з обласними редколегіями в лютому 1966 року видано друкарським способом широко ілюстрований макет тома «Історія міст сіл Харківської області, який отримав схвалення наукової громадськості. В 1967 році вийшли з друку томи історії міст і сіл «Харківська область» (110 др. аркушів), «Полтавська область (114,5 др. арк)» [8].

Великий обсяг робіт з редагування, внесення правок в машинописні тексти нарисів (за перші 2 роки співробітники відділу прочитали й дали оцінку 1065 нарисам, а з урахуванням повторного читання окремих нарисів можна вважати, що упродовж 1964-1965 років було прочитано більше третини всіх нарисів, які вміщувалися у виданні) негативно позначився на здоров'ї 54-річного вченого. У зв'язку з різким погіршенням зору у листопаді 1967 року О. Парасунько написав заяву про звільнення з посади керівника відділу. Після відповідних узгоджень відділ історії міст і сіл УРСР наприкінці 1967 року очолив підлеглий О. Парасунька, кандидат історичних наук Ігор Семенович Слабеев [9]. Керування І. Слабеевим відділом припало на час остаточного доопрацювання текстів, їх наукового редагування і випуску усіх томів. Коли обсяг робіт став надто великим, було прийнято рішення про збільшення числа співробітників. Якщо на час створення у відділі працювало 5 старших і 3 молодших наукових співробітників, 1 лаборант, 1 референт, то в 1968 році відповідний науковий підрозділ налічував 9 старших і 4 молодших наукових співробітників [10].

Видавничий процес багатотомної праці тривав до січня 1974 року. Загальний обсяг видання склав понад 2360 авторських аркушів, 10160 статей і довідок, 9000 ілюстрацій. Досвід підготовки і видання «Історії міст і сіл» було високо оцінено науковою громадськістю СРСР. Відомі вчені Є Жуков та Б. Рибаків вважали, що видання «вийшло за рамки традиційного краєзнавства, синтезувало здобутки професійних істориків і результати збирання історичного матеріалу, проведеного представниками місцевої громадськості на добровільних началах». Праця вчених і краєзнавців у 1976 році була відзначена Державною премією СРСР в галузі науки.

Підготовка 26-томного енциклопедичного видання сприяла активізації краєзнавчого руху в Україні. Тільки у 1965 році в УРСР було видано понад 320 назв краєзнавчої та туристичної літератури загальним тиражем близько 20 млн. примірників. За інформацією секретаря ЦК КПУ А. Скаби, в 1966 році передбачалося випустити більше 400 назв тиражем майже 30 млн примірників, в тому числі 23 путівники по експозиціях музеїв, 43 нариси, альбоми, путівники по історичних місцях, пам'ятниках історії, архітектури і мистецтва республіки, 64 путівники та інші видання про міста і області, 78 проспектів по екскурсійних маршрутах, маршрутних карт, плакатів, рекламних брошур [11]. Усвідомлюючи, що

туристичні та краєзнавчі видання є «дійовим засобом патріотичного виховання радянських людей», Політбюро ЦК КПУ 1 липня 1966 року ухвалило постанову № П-4/16-3 «Про поліпшення випуску в республіці краєзнавчої і туристичної літератури», яка містила в собі конкретні заходи щодо збільшення тиражів та покращення поліграфії видань краєзнавчого характеру, широкого розповсюдження краєзнавчих книжок не лише в спеціалізо-

ваних магазинах, а й в музеях, картинних галереях, готелях, аеропортах за кордоном [12].

Посилена увага державних інституцій, громадськості до краєзнавчих студій спостерігається упродовж 1970-1990-х років. Не вщуає інтерес до краєзнавства і на початку нового тисячоліття. Бажання підготувати і видати «Історію міст сіл» у новій редакції об'єднує численну когорту сучасних літописців рідного краю.

Джерела та література

1. Бездрабко В. Архівісти й «Історія міст і сіл Української РСР»: історія написання (на прикладі досвіду Хмельницького облдержархіву)//Славута і Славутчина : минуле і сучасне. Частина 1. ХІХ – ХХ століття. Збірник наукових праць. – Славута, 2003. – 122 с. (режим доступу: www.myslenedrevo.com.ua/uk/Sci/Local/Slavuta.html).
- 2.ЦДАГО України, ф.1, оп. 6. спр. 3457, арк. 100-101.
3. Там само, арк. 98-99.
4. Петро Шелест: «Справжній суд історії ще попереду». Спогади, щоденники, документи, матеріали / Упоряд.: В. Баран, О. Мандебура та ін.; За ред. Ю. Шаповала.- К.: Генеза, 2003.- С.669-670.
5. Петро Шелест: «Справжній суд історії ще

попереду». Спогади, щоденники, документи, матеріали / Упоряд.: В. Баран, О. Мандебура та ін.; За ред. Ю. Шаповала.- К.: Генеза, 2003.- С.166.

6. ЦДАГО України, ф.1, оп. 6, спр. 3692, арк. 155-159.
7. Там само, арк.152-153, 161.
8. Науковий архів Інституту історії України НАНУ, ф.1. оп.1-л, спр. 833, арк. 53-54.
9. Там само, оп. 3-0С, спр.1717. арк. 80.
10. Слабєєв І. С. Науково-методичне керівництво підготовкою «Історії міст сіл Української РСР» // Укр .іст. журн.- 1972.- №11. – С. 33.
11. ЦДАГО України, ф.1, оп. 6, спр. 4005, арк. 216-217.
12. Там само, спр. 3954, арк.30-33.

Олег Бажан

Краеведческая энциклопедия Украины (к 50-летию принятия постановления ЦК КПУ «Об издании «Истории городов и сел Украинской ССР»)

На основании архивных источников отражены этапы подготовки издательского проекта «История городов и сел УССР» в 1960-1970-е годы.

Ключевые слова: краеведение, П. Шелест, П. Тронько, Институт истории АН УССР.

Oleg Bazhan

Ethnographer's Encyclopedia of Ukraine (in Commemoration of the 50th Anniversary of the Decree of Communist Party Central Committee of Ukraine "On Issuing "History of Towns and Villages of Ukrainian SSR")

On the basis of archives there have been reproduced the steps of arranging the publishing project "History of Towns and Villages of Ukrainian Soviet Socialist Republic" in 1960-1970-ies.

Key words: ethnographer's movement, P. Shelest, P. Tronko, Institute of History of Academy of Sciences of Ukrainian SSR.

